

Zbliża się stan krytyczny

Gospodarka republiki funkcjonuje zasadniczo dzięki wykorzystaniu na najważniejszych zasobów materiałowych zachowanych z okresu przedblokadowego, przede wszystkim paliwa naftowego. Nie tracąc na wszystkie realizowane przedsięwzięcia zmniejszają się zasoby materiałowe. Gospodarka narodowa zbliżyła się do granicy, gdy negatywne skutki w związku z brakiem zasobów zaczęły nabierać masowego charakteru.

* W ogóle nie działa 10 przedsiębiorstw przemysłowych: 4 cukrownie, Rafineria Mazowiecka, fabryki papieru w Kłajpedzie i Kownie, fabryka sznurcznego włókna w Kownie, fabryka „Spartakas” w Anyszkynie, Kėdainijski Kombinat Chemiczny.

* 473 przedsiębiorstwa i organizacje przemysłu, budownictwa i transportu wskutek blokady mają zakończony rynek pracy.

* Ogółem blokadą dotknięto około 45,5 tys. stanowisk pracy w przemyśle, budownictwie, transporcie i usługach.

* Ogółem od początku blokady nie dostarczono produkcji przemysłowej na sumę około 370 mln rubli. Z braku zasobów przerwana została produkcja benzyny, paliwa dyzlowego, maszyn, bitumu naftowego, gumy polietylenowej, mącznika, metanolu, kwasu fosforowego, superfosfatu, kwasu siarczanego, sztucznego włókna, cukru, ruberoidu i niektórych innych rodzajów towarów.

W ciągu pierwszej połowy czerwca wyprodukowano tylko 29 proc. ilości lodówek wobec wyprodukowanych w analogicznym okresie marca, natomiast tylko 19,6 proc., tarcicy — 20 proc., papieru — 37 proc., tkanin bawełnianych — 41,9 proc., pończoch i skarpet — 42,8 proc. itd.

* W ciągu ostatniego dwulecia pół miesięcy wskutek blokady budżet stracił około 87 mln rubli. Rząd zmniejszył wydatki budżetowe na inwestycje i prace projektowe oraz na inne potrzeby w wyjątkim plac, o 30 proc., a na nabycie inwentarza i sprzętu do robót naprawczych — o 50 proc.

* Ekonomia republiki zbliżyła się zaiste do krytycznego punktu przede wszystkim dlatego, że praktycznie w ciągu całego okresu blokady prawie całkowicie się zużył paliwo naftowe, i paliwa dyzlowego, które już całkowicie wyczerpały. Trzeba mieć na względzie również to, że na przykład, po rozpoczęciu dostarczania ropy rafinerii Mazowiejskiej, wyrobę jej dotrą do odbiorców nie wcześniej niż w ciągu 2-3 tygodni.

* Najbardziej krytyczna jest sytuacja z paliwem naftowym w rolnictwie. Tak więc posiadamy benzyny tylko do końca sierpnia, kasoliwa dyzlowego do połowy lipca, innymi słowami, na żniwa nie mamy paliwa naftowego.

Szczególnie ciężko jest o smarami: na dzień dzisiejszy zapasy tych i innych maszyny tylko gospodarstwa osmiu rejonów.

* Coraz bardziej komplikuje się sytuacja z paliwem naftowym także w innych sferach działalności. Już od pewnego czasu wprowadzono ograniczenie ilości samochodowego trzeciego stopnia, pozostawiając dostawy jego tylko dla najpilniejszych potrzeb życiowych (pogotowie, wywóz mleka i innych surowców rolnych, dostawy artykułów spożywczych do sklepów, milicja, inkasacja itp.).

Zmniejszono nysięcie dienne paliwa samochodowego w porównaniu z pierwszymi dniami blokady przeszło czteremadziestu dniem w lotniskach — tylko dla życiowych potrzeb gospodarzy republiki.

* Kolejną wagłą funkcją gospodarki jest dostarczenie sił roboczych. W tym celu dotychczas otrzymane się nieco więcej, lecz nieporadnie.

(Dokończenie na str. 2)

KURIER Litewski

CZWARTEK

Nr 138 (11389)

28

CZERWCA

Cena 10 kop.

DZIENNIK SPOŁECZNO-POLITYCZNY
Rady Najwyższej i Rady Ministrów Republiki Litewskiej

Wydawanie się od 1 lipca 1933 roku

O tymczasowym moratorium

NA SESJI RADY NAJWYŻSZEJ
REPUBLIKI LITIEWSKIEJ

26 czerwca po południu na sesji jako pierwszy do omówienia ogłoszono projekt ustawy o departamencie ochrony środowiska. Na wniosek przewodniczącego komisji ochrony przyrody Rimantasa Astrauskasa projekt przedstawił jeden z jego autorów — dyrektor generalny departamentu ochrony środowiska Republiki Litewskiej Ewaldas Webra.

Postawiono kontynuować omawianie tej kwestii na następnym posiedzeniu.

Następnie parlament przystąpił do omówienia propozycji rządu Republiki pod adresem Rady Najwyższej w sprawie ogłoszenia tymczasowego moratorium aktu Rady Najwyższej z 11 marca

1990 r. „O odrodzeniu niepodległego Państwa Litewskiego”. Referat w tej kwestii wygłosił przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Wytautas Landsbergis. Poinformował on również deputowanych o odbywającym się w tym samym dniu w Moskwie spotkaniu z prezydentem ZSRR M. Gorbaczowem.

Drugi referat w omawianej kwestii wygłosił premier Republiki Litewskiej Kazimiera Prunskiene.

Po udzieleniu przez referentów odpowiedzi na pytania postawione komisją propozycji rządu w dalszym ciągu omawiać na następnym plenarnym posiedzeniu.

(ELTA)

W RADZIE NAJWYŻSZEJ REPUBLIKI LITIEWSKIEJ

27 czerwca odbyło się posiedzenie Prezydium Rady Najwyższej, które przewodził przewodniczący Rady Najwyższej Wytautas Landsbergis.

Na posiedzeniu zatwierdzono preliminarz wydatków Departamentu Ochrony Środowiska Republiki Litewskiej i podległych mu organizacji na drugie półrocze, powołano uchwałę w sprawie tymczasowego zastępstwa sędziów niektórych rejonów, omówiono kwestię dotyczą-

cą lepszego zaopatrzenia w informację metodyczną deputowanych i stałych komisji Rady Najwyższej.

Prezydium postanowiło również zawrzeć umowę o współpracy naukowo-badawczej z Instytutem Filozofii, Socjologii i Prawa Litewskiej Akademii Nauk w sprawie zasad reorganizacji i uporzędowania statystyki społecznej w republice.

(ELTA)

Udali się do Moskwy

WILNO, 27 czerwca. Przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej Wytautas Landsbergis i premier Litwy Kazimiera Prunskiene udali się do Moskwy. Przewidziana jest ich spotkanie z prezydentem ZSRR

Michaiłem Gorbaczowem, innymi przywódcami ZSRR. Razem udali się do Moskwy deputowani Rady Najwyższej Władimir Jermolenko i Czesław Okłajczyk.

(ELTA)

Na tematy aktualne

Określić status języka polskiego na Wileńszczyźnie

— Co się stało z tymi Polakami? Czego oni chcą — takie i podobne pytania przez ostatnich parę lat aż pszcza w licznym wypowiedziach na szpalach gazet, można je usłyszeć z ekranów telewizorów, na posiedzeniach Rady Najwyższej Litwy.

— Podzegli są przez trzecią wroga Litwie stroną. Rozgrzewają się po raz który polska kara... Są zafoceni... — zestaw tych już dobrze znanych, utartych opinii można kontynuować w nieskończoność. Brakuje rzeczy najgłośniejszej, mianowicie sposobów rozwiązania problemu na który nie możemy zamykać oczu. Chcemy tego, czy nie, ale musimy otwarcie przyznać, że w Republice istnieje konflikt na tle narodowościowym. Jednakże katek historii nie da się ani unieważnić, ani napisać na nowo dla potrzeb dnia dzisiejszego, w tym wskrzeszając przetrzone „teorie” o pochodzeniu Polaków na Litwie, wychodząc z nich środowisku „prawdziwych” i „fałszywych”. Przy wszystkim powinniśmy uwzględnić realia współczesnego życia oraz tendencje rozwoju społeczno-politycznego.

W tym kontekście warto raz jeszcze nadmienić, że w warunkach normalnych stosunków narodowościowych jest niedopuszczalne do tego, aby krzywdzono mniejszość.

Rozmierzmy się po świecie, poczmy się nie tylko na błędach, ale i na tym, co jest pozytywnym w ich przeszłości. Oczko Konstytucji Rumunii z 1952 roku szeroko gwarantowała prawa mniejszościom narodowościowym, proklamowała sformowanie węgierskiego obwodu autonomicznego z własnymi organami zarządzania, w tym samym czasie mieszkańcom. Przypomnijmy: Węgry stano-

wiła 6,9 proc. mieszkańców tego kraju. W 10 rejonach administracyjnych obwodu 77 proc. ludność stanowili Węgrzy.

Barżo ważny, jak sądzę, szczegół: przedstawiciele narodowości węgierskiej stanowili około 80 proc. deputowanych Rad narodowych i 78 proc. urzędników państwowych. Ludność miała prawo do nauki w języku ojczystym, w tym do zdobywania wyższego wykształcenia. W organizowaniach i imprezach kulturalno-oświatowych i społecznych mogły brać udział osoby narodowości węgierskiej zamieszkałe w innych obwodach SSR.

Taka polityka państwa aprobowała i popierała przyłączająca większość ludności obwodu — i Węgrzy, i Rumuni. Niestety, u schyłku lat 60 zaczęły radykalne zmiany w polityce narodowościowej, czego odzwierciedleniem zostało zlikwidowanie Murez-Węgielskiego obwodu i wspomnianych powyżej 10 rejonów, utworzenie nowych jednostek administracyjnych-terytorialnych powiatów. Przy tym powiat Murez, który dotąd był centrum węgierskich osad w Rumunii, „uskatłowano” w ten sposób, że przedstawiciele narodowości węgierskiej stanowili już tylko mniej niż 50 proc. Jakie skutki miała wapilwiej wartości „innowacja”, dziś dobrze wiemy. Czy wyciągamy z tych lekcji niezbędne wnioski — to już inna kwestia. Dodam jeszcze, że Komisja ONZ ds. praw Człowieka właśnie pod tym kątem widzenia omawiała sytuację w Rumunii, a jedną z przyczyn obalenia reżimu dyktatora był kolejny konflikt narodowościowy.

(Dokończenie na str. 2)

SPOTKANIE PRZYWÓDCÓW KOMUNISTYCZNYCH PARTII

RYGA, 27 czerwca. Do stolicy Łotwy przybyły delegacje samodzielnej Komunistycznej Partii Litwy i Komunistycznej Partii Estonii. Razem ze swymi zwolennikami na Łotwie będą prowadzić rozmowy w sprawie perspektyw współpracy komunistycznej republik bałtyckich, popierających odrodzenie niepodległości państwowej swych republik.

Delegacja litewska przewodniczył pierwszy sekretarz KC samodzielnej Komunistycznej Partii Litwy wicepremier Rady Ministrów Republiki Litewskiej Algirdas Brazauskas, delegacja estońskiej — pierwszy sekretarz En Arto Silar. J. przewodniczący Waino Weljas. Na czele delegacji niezależnej Komunistycznej Partii Łotwy stoi jej przewodniczący Juri Keizars.

Po zakończeniu rozmów planuje się przyjąć wspólną odezwę do XXVIII Zjazdu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. (Baltija-ELTA)

Mówi się, że wystarczy do napisania własnej książki, a dądo armatni i zupełnie znieośniasz sudy czy dania miejsce. Nie dał uszy czesałaj więc naszych straconej, bo oia ponad 20-osobowa grupa gospodarzy indywidualnych i przedsiębiorstw gospodarskich wyjechała do Moskwy, by nauczyć się hodowli pszczoł. W trakcie wyjazdu, która miała u nas w Wil-

nie w roku bieżącym znana polska firma „Interpagon” gospodarstwa podwileńskie, w tym „Mikony”, zawazy z nią umowę. Gdyby ona nie tyła nauk hodowli tych amokowitych pszczoł, lecz również sprowadzenia z Polski gryzoni, jak też instalacji w gospodarstwach wileńszczyzny całych hal przetrwania pszczoł. W przyszłości nazwa pszczołkarni mają być rozprowadzane przez firmę „Interpagon”, w ten sposób spła-

MA ZDJEĆCIE: grupa gospodarzy Wileńszczyzny przed wyjazdem do Polski.
Fot. W. Charia

Określić status języka polskiego na Wileńszczyźnie

(Dokończenie ze str. 1)

Nie przypadkowo wspominałem Polakom, że to są wyjątki problemami zwracając się do Moskwy, do prezydenta ZSRR M. Gorbaczowa, co jakoby dowodzi, że nie uznaję niepodległości Litwy. Jednakże, czy można w ten sposób traktować tak i kłóki Przesiedleńców, opinię społeczną, poparcie moralne (nie tylko) Litwini, czy też państwa, ruchy społeczne, poszczególni obywatele zwracając się i apelując do innych krajów, parlamentarzystów, rządów, organizacji światowych, rządu, do tegoż tegoż prawnie zobowiązanie do prawa mniejszości narodowościowej? Proszę: wyżej wspomnianą w kwestii trudności węgierskiej w Rumunii w ONZ omawiano z inicjatywą Szwecji, innych państw Zachodu, a w charakterze współautorów powzięto rezolucję wystąpiła Węgierska Republika Ludowa, której przedstawiciele podkreślali zanepokojenie losom węgierskiej mniejszości w SRR.

Oczywiście, dla Polaków Litwy

najlepszym i naturalnym wyjściem z dotychczasowej kryzysowej sytuacji byłby szczytowy, zaistniałby Brak wzajemnego zrozumienia i tolerancji, chęci usłuchać racji współmieszkańców?

Postanaje nam tylko nie tracić nadziei, powtarzając, że w większości państw świata, gdzie skład narodowościowy jest mieszany, jednocześnie funkcjonują jako państwa dwa, albo i więcej języków. Na przykład, w Irlandii, liczącej 3,5 mln mieszkańców, językami państwowymi są irlandzki i angielski, w Luksemburgu gdzie jest 367,2 tys. mieszkańców, jako państwa funkcjonują języki francuski i niemiecki. W niektórych państwach językom mniejszości narodowościowych nadaje się oficjalny status na poziomie lokalnym, regionalnym (Austria). Myślę, że nie ma chyba potrzeby uznania języka polskiego za państwowy, oficjalny na całym terytorium Litwy. Wypadałoby uznać go za język regionalny wileńszczyński. Takie zdania zamieszkałych tu Polaków są całkiem uzasadnione z punktu widzenia praktyki światowej, w tym ustawodawczej w zakresie praw

człowieka. Powiedzmy, w wielu państwach (Irlandia, Kanada, Nowa Zelandia i in.) przeważała się uchwała sprawy w sposób następujący: wspólność, w której liczbą osób należących do mniejszości przekracza 5000 — uznaje się za mniejszość.

Musimy korzystać z doświadczenia innych państw nie tylko w kwestiach ekonomicznych i politycznych, ale i sprawach narodowościowych. Tylko wówczas będziemy rozumieć i estymować przez wspólnotę światową. Kierować się Powszechną Deklaracją Praw Człowieka — deklaracją opartą na spotkaniu Rady Europejskiej w Juarze, w dniu 4 października 1948 r., a także w Deklaracji Praw Człowieka, która jest doświadczeniem w zakresie praw

człowieka. Powiedzmy, w wielu państwach (Irlandia, Kanada, Nowa Zelandia i in.) przeważała się uchwała sprawy w sposób następujący: wspólność, w której liczbą osób należących do mniejszości przekracza 5000 — uznaje się za mniejszość.

Musimy korzystać z doświadczenia innych państw nie tylko w kwestiach ekonomicznych i politycznych, ale i sprawach narodowościowych. Tylko wówczas będziemy rozumieć i estymować przez wspólnotę światową. Kierować się Powszechną Deklaracją Praw Człowieka — deklaracją opartą na spotkaniu Rady Europejskiej w Juarze, w dniu 4 października 1948 r., a także w Deklaracji Praw Człowieka, która jest doświadczeniem w zakresie praw

Dla chętnych
„Kto zwleka
spóźnić no
ski

Słowa te należą do dyrektora generalnego IPWZ Czesława Przytyckiego. Deklaracja i gwałtowne wypowiedzenie podlega konieczności powzięcia na wileńszczyźnie wyjątki polityki w tej w niej udział specjalista Czesława, litewskich firm „Litko” i „Litgo”.

Jak wiadomo, jednym z warunków blokady gospodarczej Republiki Litewskiej jest wywołanie konfliktów zagranicznych, w tym z Polską. Centralne RP wywołują. Kiedy się ta blokada skończy, uznawają je nie estymując umiarkowanie z naszą republiką na niepowrót. Słowem, „co z tego wynika, co z tego wynika”.

Z drugiej strony litewskie realne przesady, które to kontakty studiują, bowiem trzeba uwzględnić aktualny i ustany litewski, przyjęty w kwestjach handlu zagranicznego przez parlament litewski po 11 marca br. — po ogłoszeniu niepodległości Litwy (niektóre z nich są tymczasowe, uwzględniające obywatelstwo litewskie, czyli ustanożone i zostaną natychmiast wycofane z chwilą ustalenia sankcji ekonomicznych przeciwko Litwie, podjętych przez centralny rząd ZSRR w Moskwie).

Oprócz tego przy podjęciu konfliktów chce nie chęć, trzeba się liczyć z odpowiedzialnymi ustawami ZSRR. W normalnych warunkach nie mają one mocy prawnej na terenie samodzielnego państwa litewskiego. Realnie jednak, kiedy sprawy gromadzą, celne nie zostały rozstrzygnięte, druga strona może traktować wymianę handlową Litwa-Polska zgodnie z własnym „widzianiem”, a w obecnej sytuacji chęć prawnego w ZSRR powołuje dodatkową trybunał.

Wreszcie, sprawa przejazdu ludzi i towarów przez granicę polsko-litewską. Po zamknięciu

Zbliża się stan krytyczny

(Dokończenie ze str. 1)

* Szczególnego znaczenia nabierają kanały bezpośredniego dostaw maszyn i paliwa samochodowego z ZSRR oraz ich świadczenie w innych krajach świata. Jednakże wstrzymanie Rafinerii Małżankijskiej zakłóca dostawy produktów naftowych również naszym przedsiębiorstwom.

Wskutek tych okoliczności dotychczas nie udało się zorganizować sprzedaży benzyny mieszankom po cenach komercyjnych.

* Faktycznie z braku paliw w ciągu I półrocza nie zostanie przekazanych do użytku około 3 tys. mieszkań. Obecnie kombinacja domów prefabrykowanych działają tylko w połowie swej mocy (brakuje ceramzyny, które

go produkcja ograniczona jest z powodu manatu).

* Zapotrzebnienie mieszkańców w najważniejsze artykuły spożywcze na ogół jest rozstrzygnięte, chociaż co do niektórych z nich sytuacja staje się bardziej napięta. Jednakże budzi niepokój to, że pogotwie była wyczerpana, zmniejszyło się o 3 proc. troyów chłebnej — 8 proc., drobiu — 10 proc.

Od początku blokady przetrwane zostały dostawy do republik oleju, margaryny, kawy, herbaty, cukru, tyru oraz innych towarów, dostawy owoców suszonych i cytrusowych. Handel w tej dziedzinie jest całkowicie ograniczony.

Posiadane zapasy cukru pozwalają przydzielić na czerwiec i lipiec po 1 kg.

* Coraz trudniejsza jest sytuacja z zapotrzebnieniem mieszkańców w towary użytku powszechnego. W sieci handlu detalicznego zapasy towarów na 1 czerwca br. posiadano zaledwie na 50 proc. przy przeciętnym normatywie 72 dni.

Wskutek zakłóceń w produkcji, trudności z wywożeniem towarów z wielkimi przerwami do handlu dostarcza się obuwie, tkaniny, pończochy, papożki, alkohole, wody mineralne i wiele innych artykułów. W handlu brakuje nawet elementów towarów użytku kulturalno-bytowego i domowego.

* Prócz mniej więcej 18 tys. ludzi, którzy obecnie mają ograniczony dostęp do usług publicznych i transportu, średnio drugie tyle już od pewnego czasu wyszło na płatny urlop i z bieżącego czasu uzupełni szereg tych pierwszych.

Trudno rozstrzygnąć się obecnie sprawy zatrudnienia absolwentów szkół wyższych i technicz-

nych. Według wstępnych danych około 1,8 tys. osób, czyli 12 proc. ich ogólnej liczby nie znajduje możliwości podjęcia pracy.

* Dostawy gazu ziemnego w tych dniach zasadniczo się zmieniły. Przede wszystkim postanowiono bezpośrednio republiki ustalić limit, z czego dostarczać dodatkowo gaz ziemny, przeznaczony dla produkcji energii elektrycznej w Litewskiej Elektrowni Okręgowej oraz zjednoczenia „Azotas” w Jonawie.

* Litewski System Energetyczny na ogół wyjątki z kryzysowej sytuacji. Jednakże stabilizacja jest dostateczna, gdyż Litewska Elektrownia Okręgowa ma zapasy zaledwie na 1,5-2 dni pracy. Minimalne zapasy mazutu muszą wynosić nie mniej niż na cztery dni (jako paliwo rezerwowe, gdyż elektrownia w tym czasie paliła tylko gaz).

Wskutek zakłóceń w produkcji, trudności z wywożeniem towarów z wielkimi przerwami do handlu dostarcza się obuwie, tkaniny, pończochy, papożki, alkohole, wody mineralne i wiele innych artykułów. W handlu brakuje nawet elementów towarów użytku kulturalno-bytowego i domowego.

* Prócz mniej więcej 18 tys. ludzi, którzy obecnie mają ograniczony dostęp do usług publicznych i transportu, średnio drugie tyle już od pewnego czasu wyszło na płatny urlop i z bieżącego czasu uzupełni szereg tych pierwszych.

Trudno rozstrzygnąć się obecnie sprawy zatrudnienia absolwentów szkół wyższych i technicz-

Wskutek zakłóceń w produkcji, trudności z wywożeniem towarów z wielkimi przerwami do handlu dostarcza się obuwie, tkaniny, pończochy, papożki, alkohole, wody mineralne i wiele innych artykułów. W handlu brakuje nawet elementów towarów użytku kulturalno-bytowego i domowego.

* Prócz mniej więcej 18 tys. ludzi, którzy obecnie mają ograniczony dostęp do usług publicznych i transportu, średnio drugie tyle już od pewnego czasu wyszło na płatny urlop i z bieżącego czasu uzupełni szereg tych pierwszych.

Trudno rozstrzygnąć się obecnie sprawy zatrudnienia absolwentów szkół wyższych i technicz-

Echa naszych publikacji A gdyby tak weksle?

Przez długie lata przekrońmymy nas, że już wkrótce będziemy mieszkać w społeczeństwie bogatym i sprawiedliwym, a więc zniknie sens istnienia pieniędzy. Toż nie dożniwego, że niektórzy ludzie nie zwracali na pieniądź większej uwagi, a rząd coraz więcej ich chwilił. Wszystkich chcieliśmy mieć dużo, ale najlepiej to udało się z produkcyjnych pieniędzy. Co z tego wynikło? Rubel został już pokryty towarami, czyli jest chory i to stworzyło wiele problemów. Dlatego nie rozumiem ekonomistów, którzy proponują różne plany uzdrawiania ekonomiki, ale gdzieś wciąż na dalej odsuwają proces reanimacji rubla. Dzisiejszy rubel został doprowadzony do takiego stanu, że wychylenie go na terytorium całego kraju byłoby cudem.

Podczas spotkania wybitnych ekonomistów kraju w Litwie, nasi naukowcy zawiadomili, że są gotowi zawiadomili krawaty pionierskie w dziedzinie uzdrawiania systemu finansowego. Rozpoczęła się ostra dyskusja, lecz była to dyskusja bardziej polityczna niż gospodarcza.

Wiadomo, Litwa rubla nie walczy, jest to zrozumiałe kalezemu. Znaczący trzeba stwarzać własny system fi-

nansowy, własny pieniądź. Ale co da wymiana rubla na nową jednostkę, jeśli nie ma pokrycia materialnego? Nową jednostkę trzeba czymś wzmoćnić. Czym? Nie mając wykształcenia ekonomicznego, nie mogę dyskutować z profesorem Gławekasem. Dlatego dla uzasadnienia swego stanowiska pozwolę wykorzystać doświadczenia naszych przodków. Kiedyś, gdy była własność prywatna, pieniądź zarabiano własnym móżem, nigdy kombinacją, bo za to karano. Człowiek zostawiając spadek swemu następcy zawsze marzył, aby ten zwiększył albo i podwoił bogactwo. Jeżeli spadkobierca spełniał te marzenia, mówiono o nim, że jest dobrym gospodarzem. Tacy ludzie stawali bogactwo kraju. I tu powróć do wypowiedzi pana Gławekasa, który mówi, że ekonomicy proponują przeprowadzić wyprzedzić mienia państwowego, bo w taki sposób republika ściagnie od obywateli zamrożone dotąd w karsach oszczędności pieniądze i będzie mogła je przeznaczyć na pomoc dla domów dziecka, szpitali, na zwiększenie emerytur i rent. Mój zwyczaj chłopski rozum nie jest w stanie tego zrozumieć, bo... jeżeli rubel faktycznie kosztuje tylko 14 kop., to zwią-

szanie ilości pieniędzy na rynku jeszcze bardziej obniży jego zdolność nabywczą. A więc czy ta pomoc nie okaże się pocztówką z dobrymi życzeniami? Czy nie będzie to miłosierdzie okazane ludziom mającym dużo pieniędzy, aby mogli „papier” wymienić na nieruchomości, która będzie rzeczywiście przynosić znaczne korzyści, a ludzie biedni staną się jeszcze biedniejsi?

Znowu chce przypomniać doświadczenie przodków. Oni często stosowali tak zwane weksle. Jest to ciekawa forma operacji finansowych wyniszczenia przez bankierów niemieckich. A ci byli i są precyzyjni. Wykorzystajmy to.

Nierentowne male przedsiębiorstwa przechodzą w ręce nowego właściciela za weksle, który trzeba będzie spłacić, powiadając, że rok czy dwa, ale tylko nowymi pieniędzmi na raty. Ściągnięte pieniądze z ksiągcezek oszczędności są wmyślone na modernizację i wyeliminowanie balaganu. Republika w tak trudnym przełomowym okresie nie może sobie pozwolić na hojne prezenty, powinna czasowo nawet bezpłatnie wykorzystywać zdolności ludzi interesu, żeby stworzyć normalny system finansowy, wartościową walutę. Po emisji no-

wej waluty rząd Litwy widocznie wymieni dla mieszkańców republiki nie więcej niż 20-30 proc. oszczędności, jeżeli są one legalnie zarobione i czasowo 20 proc. gaz, wypłaconą nową walutą. To, moim zdaniem, podniesie wartość jednostki pieniężnej. W tych układach wekslarze postarają się dać więcej towarów na sprzedaż. Jeżeli rząd uzna, że nie można wydać większej ilości do obiegu, to wymienia się nową częścią oszczędności i zwiększa się procentową część płacy zarobkowej.

To tylko kilka moich prywatnych rozważań. Sądzę, że dziś każdy w ten lub inny sposób zastanawia się nad przyszłością naszej gospodarki.

Telefon RACZKO, nauczyciel

Rejon wileński

Uroczystość w kościele św. Jana

Dawny kościół akademicki (od 1803 r. należał do Uniwersytetu Wileńskiego) po raz pierwszy po długotrwałej przerwie w tych dniach przystąpił pątkę powołać do przesiadki. Jak nigdy w jego wspaniałym wnętrzu odbywają się uroczystości wreczania dyplomów absolwentom Wileńskiej Alma Mater. Być może przywrócony zostanie jeszcze jedna funkcja tej byłej świątyni (mają być niejako „mumiami”) — jako miejsca obrony rozpraw naukowych.

Inf. w.

Program sercu bliski

Po długiej przerwie Polski Zespół Artystyczny przy Domu Kultury „Inkaras” zaprosił kochankę Polonię na swój ciekawy wyprzedzający koncert.

Publiczność spragniona sławie oczekiwanej imprezy, licząc się zebrała i wypełniła po brzegi salę. Było to widowisko słowno-musyczne. Tabazono i śpiewano stare piosenki a oblic Władysława, które były najliczniej zamieszkałe przez polskie rodziny.

Abi dawno obcy, zabawa, tańce oraz piosenki nie zostały w zapomnienie, właśnie o te się postarał nasz kwiatowy zespół przygodowy: ten zespół zwracał uwagę na najzwyklejszy program.

M. SARNACKI

Potrzebna jest wspólna ocena Do Rady Najwyższej Republiki Litewskiej

My, byli żołnierze Armii Krajowej oraz członkowie Klubu Żołnierzy Armii Krajowej Ziemi Wileńskiej ze zrozumieniem przyjęliśmy uchwały Rady Najwyższej Republiki Litewskiej z dn. 11 marca 1990 roku. Litwa proklamowała niepodległość, życzymy osiągnięcia porozumienia w dialogu z rządem Związku Radzieckiego jak trudny choć nie był. Uważamy, że tylko naród Litwy może być nie był. Uważamy, że tylko naród Litwy może być nie był. Uważamy, że tylko naród Litwy może być nie był.

Polaków i Litwinów łączy wspólna historia. W szeregach Armii Krajowej walczyli i ginęli o wolność ludzie różnych narodowości, Litwini również. We wspólnych grobach żołnierskich spoczęli, Litwini, Białorusini, Żydzi, Rosjanie, Francuzi, a nawet Niemcy. 14 marca br. w Polsce został utworzony Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej. Nie powstał przypadkowo, nale-

ży uszanować pamięć tych, którzy zginęli walcząc o wolność, uhonorować jeszcze żyjących.

Boli nas i niepokoi rozwinęła ostatnio na łamach niektórych pism nierządna i prawda historyczna kampania przeciwko Armii Krajowej. Nie sprzyja ona porozumieniu polsko-litewskiemu, na którym przecież szczególnie teraz tak nam wszystkim zależy.

Uważamy, że tylko wspólna polsko-litewska komisja historyczna może i powinna wyjaśnić ten sporny, a dla nas tak ważny problem w historii stosunków polsko-litewskich. Dziś, jak i niegdyś jesteśmy za wolnością, dlatego wyrażamy swe poparcie wolnościowym dążeniom narodu litewskiego.

H. SIECZYŃSKI,
prezes Klubu Żołnierzy Armii Krajowej Ziemi Wileńskiej, były żołnierz AK
Z. SZADZIANIEC,
zastępca prezesa Klubu Żołnierzy Armii Krajowej Ziemi Wileńskiej, były żołnierz AK
J. WÓJKONOWSKI,
sekretarz Klubu Żołnierzy Armii Krajowej Ziemi Wileńskiej

Żołnierz mjr „Sztremera“

Michał Wojtonis „Wróbel” w czasie wojny był żołnierzem 3 plutonu 3 kompanii V batalionu 77 pp. AK mjr Stanisława Truskowskiego „Sztremera”. Brał udział w wielu akcjach bojowych przeciwko okupantom hitlerowskim, które S. Truskowski opisał w swojej książce pt. „Wspomnienia partyzanckie”.

8 maja 1946 roku Trybunał Wojskowy MSW obwodu grodzieńskiego skazał M. Wojtonisa na 10 lat „sprawительно-rodowego lagieria” z pozbawieniem praw na okres 5 lat. Był w Workucie (Komi ASSR). 30 kwietnia 1955 roku został zwolniony spod strazy i od maja tegoż roku znajdował się w Workucie jako zesłaniec nie mający prawa nigdzie wyruszyć z tego miasta. 9 lipca 1955 roku został zwolniony z lagrow i uwolniony.

Na pierwszy rzut oka łaskawca, krótka kronika, a ileż kryje w sobie cierpliwe, męczeństwo, ofiar, poświęcenia, elementarnej godności ludzkiej, za co Że jako żołnierz walczył o wolność swojej ziemi ojczystej, bronił honoru i drogiej imienia Polaków. Właśnie dzięki temu pan Mi-

chał z Bogiem w sercu, z modlitwą przeżywał, wytrzymał wszystko, nie zламаł się, Wróbel do domu, Miśzka obecnie w Ejsyszczach z rodziną, z dziećmi. Jest cenionym, szanowanym człowiekiem, obywatel-em, członkiem Klubu Żołnierzy Armii Krajowej Ziemi Wileńskiej, stałym czytelnikiem „Kuriera Wileńskiego”.

NA ZDJĘCIACH: w pierwszym szeregu od lewej – plutonowy „Kruk”, drużynowy „Czarny” Bolesław Siemiatkowiak, jako czwarty „Grom” Wiesław Gierłowski, szósty – M. Wojtonis; pan Michał przy swoim domowym z żoną Haliną.

Zdjęcie i repr. W. Charina

SPORT

TERAZ – CZWIERCIFINAŁY

Coraz gęstsze staje się siła w piłkarskim Mundialu. Na placu boju pozostała już tylko jedna trzecia drużyn, jakie przystąpiły do pułk finałowy.

25 i 26 czerwca odbyły się ostatnie mecze 1/8 finału. Im bliżej podium, tym zaciętsza walka. Jedynie Włosi potrali w podstawowym czasie gry, pokonawszy – 2:0 Ungwari; zapewnili sobie czwercifinałową przepustkę. W pozostałych pojedynkach na zwycięzcy wskazała albo dogrywka, albo nawet rzuty karne. Te ostatnie strzelane były w meczu Irlandii z Rumunią, po tym, kiedy w 120 minutach nie padła żadna bramka. „Jedenastki” lepiej realizowali piłkarze Irlandii, którzy wygrali odsetkową 5:4. Niemieckie zwycięstwo przelobni miały spotkania Jugosławia-Hiszpania oraz Anglia-Belgia. Jugosłowianie wygrali po dogrywce – 2:1, a An-

glicy – 1:0, z tym, że zwycięskiego gola strzelił w 120 minucie meczu.

Czwiercfinasły odbędą się 26 czerwca i 1 lipca. W sobotę zagrają: Jugosławia-Argentyna oraz Włochy-Irlandia, a w niedzielę – RFN-Czechosłowacja oraz Anglia-Kamerun.

„POLONIA” CONTRA „KIBIKSZISZ”

Po dłuższej przerwie w meczach I ligi piłkarskiej amatorów Litwy już w kolejnym meczu wystąpi wileńska „Polonia”. O godz. 19 na zaproszenie boiskowca „Gantars” zmierzy się ona z wileńskim „Kibikszišem”.

„Kibiksziš” w tłumaczeniu na polski oznacza „kret”. Czy „Polonia” zdoła wykreślić z niego zwycięski sobie plomeń? Aho, zobaczysz.

Int. wł. i TASE

Redaktor
Zbigniew BALCEWICZ

EKRANY

LITUWA – „Wczesna dojrzalosc” o 11, 13, 15, 17, 19, 21.

MOSKWA I seria – „Marta przeciwko Minnie” o 13, 15, 17, 19, 21. II seria – „Marta przeciwko” (dla dorosłych) o 10, 30, 12, 30, 14, 30, 16, 30, 18, 30, 20, 30.

PERGAL – „Wybraniec losu” (2 odc.) o 11, 30, 14, 15, 17, 20.

VIDEOSALA – „Młodość, szpital, miłość” o 14, 18, 17, 45. „Wybor Soffi” o 18, 30.

WILNIUS – „Koniec sezonu lodow” „Jaki dotrzed do prawdy” (dok. inde) o 11, 13, 15, 17, 19, 21.

VIDEOSALA – Kreskówki amerykańskie o 11, 45, 13, 45, 15, 45, 17, 45. „Reanimator” o 21, 30.

WINGIS – „Wybraniec losu” (2 odc.) o 10, 30, 13, 18, 18, 30, 21.

VIDEOSALA – „36 szczebli Szachinaha” o 15, 19. „Córka mistrza koftu” o 17, 21.

LAZDVAI – Szczeniatka, woł” (dla dorosłych) 28, 29, VI o 11, 13, 15, 17, 19, 21, 30, VI o 11, VI o 11, 15, 17, 19, 21, 30, VI „Wstrząsające przygody muszkieterów” (dla dzieci) o 13.

VIDEOSALA – „Przedśmiertne życzenie” o 14, 30, 16, 30. „Jedenastki dni i noc” (dla dorosłych) film I o 18, 30, film II o 20, 30.

TAIKA – „Mój mąż – z innej planety” o 13, 30, 15, 30, 17, 30, 19, 30, 21, 30. W ostatnim seansie – „Człowiek” (dok.) 29, 30, VI o 11, 15, 17, 19, 21, 30, VI „Wstrząsające przygody muszkieterów” (dla dzieci) o 13, 30.

VIDEOSALA – „Zamek” o 13, 18, 30. „Zwycięstwo” (dla dorosłych) o 18, 22.

AIDAS – „Rodzina dziecko” (2 odc.) o 18, 20, 40, 30, VI o 15, 19, 20, 40, 30, VI o 15, 19, 20, 40. „Tram Vanit” (dla dzieci) o 13, 40.

DRAGYSTE – „Wielka przechadzka” (2 odc.) o 12, 30, 18, 40. „Koniec sezonu lodow” o 16, 40, 21, 40. „Podróż z kurą po rzecze” (dla dzieci) o 15.

SPALIS – „Rodzina dziecko” (2 odc.) o 17, 15, 20, 30, VI o 15, 19, 20, 40, 21, 15.

AUSZRA – „Wielka przechadzka” (2 odc.) o 10, 30, 13, 18, 14, 20, 21, 15.

VIDEOSALA – Bruce Lee w filmie „Amazonska gra” o 10, 40, 12, 30, 16, 10. „Wilkolak amerykański” o 14, 20, 18. „Wiecznik” (dla dorosłych) (dla dorosłych) o 19, 50, 21, 45.

PLANETA – „Sitar” (2 odc.) o 13, 18, 18, 30. „Bez najmniejszych pozostaki” o 21.

TEWYNE – Videosala – „Fotografia” (Anglia). „Mistrz” o 14, 18, 30. „Ucieczka z Edisbio” o 14. „Bosa” o 18. Annettea Kinsey w filmie „Kochankowie Harji” o 20.

Kalendarium

← Czwartek (22.VI) jest 173 dniem 1990 r. Do końca roku 186 dni.

← Znak Zodiaku – Rak (22.VI – 22.VII).

← Imieniny: Leona, Ireneusza.

← Wschód Słońca – 4:44, zachód – 22:00. Długość dnia 17 godz. 16 min.

Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 28 czerwca zachmurzenie zmienne, krótkotrwałe opady, wiatr południowo-zachodni, umiarkowana, temperatura 14–28 stopni.

W ciągu następných dwóch dni temperatura w nocy 10–15, w dzień 18–23 stopnie.

TELEWIZJA

CZWARTEK, 28 CZERWCA
PROGRAM REPUBLIKARSKI

18.00 – Film fab. (dla dzieci) „Gdzie z przysiadł”, 0dc. 3. 19.05 – Wiadomości. 19.10 – Nowości dnia (w jęz. ros.) 19.15 – Dla przyjaźni przyrody. 19.40 – Nowy program zwiastujący „Fim, nitka” i grupy „Dwina”. 20.40 – Dobranocna. 21.00 – Panorama. 21.35 – Szumnyj słow. 21.40 – Studio pasterskie. 22.40 – Wiadomości.

I OGÓLNOZWIĄZKOWY

17.00 – Dniogó polityczne. 18.30 – Chwila poseli. 18.55 – Wiadomości. 19.05 – Film dok. 4. 20.00 – Gama. 20.40 – Aktualny wywiad. 20.50 – Muzyczna odcz. 22.50 – Złocienie twórcze Klubu prasowy. 23.30 – Służba wojskowa TV.

II OGÓLNOZWIĄZKOWY

18.00 – Na II Międzynarodowym Konkursie w P. Czajkowskiego. Podczas przerwy o 18.00 – Dobranocna. 20.00 – Film dok. 20.30 – Na ekranie – Syberia. 20.40 – Film historyczny „Farsan”. Odc. 2. 22.15 – Turnie tenisowy Wimbledon.

TELEWIZJA POLSKA

PROGRAM I

10.00 – Wiadomości poranne. 10.10 – Kino Telewizji: „Dziwna chwila” (1 – serial fab. TP. 10.55 – „Czwarta pięćdziesiątka z Paddingtona” – film krym. prod. angielskiej. 18.10 – Program dnia. 18.15 – Teleprzerwa. 18.30 – „Bimbas” – 18.35 – Film dokumentalny. 19.25 – Magazyn kulturalni 18.45 – „10 minut”. 20.00 – Dobranoc. 20.10 – Kłopot, nie kłopot”. 20.15 – Wykaz konsumenta. 20.30 – Wiadomości. 21.05 – „Czwarta pięćdziesiątka z Paddingtona” – film krym. prod. angielskiej. 21.50 – Interpeleja. 22.40 – Sport. 23.30 – Pazar. Program magazynu aktualności kulturalnych. 0.25 – Wiadomości wieczorne.

Zaproszenie na spotkanie

30 czerwca o godz. 10.00 w siedzibie Związku Polaków na Litwie (ul. Wielka 40) odbędzie się kolejne zebranie Klubu Żołnierzy Armii Krajowej Ziemi

Wileńskiej. Na porządku dziennym: przygotowania obchodów 46 rocznicy wyzwolenia Wilna, projekt upamiętnienia miejsc

pochowania żołnierzy AK w Kairwari oraz sprawy bieżące.

Na zebranie zaprasza się członków Klubu oraz wszystkich, którzy ciekawymi są tematyką akowską.

Int. wł.

KURIER Wileński

Adres redakcji:
232019, m. Wilno
ul. Kosmonautów 60.

Telefony: redaktor – 42-79-811
zastępca redaktora – 42-79-84
42-79-82; dział literow – 42-79-78
42-89-82; redakcja meczow –
42-12-11-29-38-39.
Druk offsetowy, 1 arkusz drokarski
Drukarnia litewskiego przedsiębiorstwa wydawniczo „Spada”
Indeks 6218
Nakład 38000 egz.
Zam. 1483